

ALS JE NIET KIJKT, DAN ZIE JE HET NIET...

De handel in mensen voltrekt zich onder onze neus, maar blijft glibberig en onzichtbaar. Aan zorgcoördinatoren mensenhandel Younice Ettes (35) van HVO-Querido en Radha Fagoe (39) van Blijf Groep de schone taak een samenhangend hulpaanbod voor slachtoffers op te zetten in respectievelijk Noord-Holland en Flevoland. Beide vrouwen vertellen in een brasserie in Bussum over hun missie: bouwen aan een regionaal netwerk dat slachtoffers van mensenhandel herkent en erkent.

TEKST MARLIES PILON FOTOGRAFIE MONA VAN DEN BERG

Jaarlijks telt Nederland naar schatting 6000 slachtoffers van mensenhandel. Waarom is maar 16% daarvan in beeld? 'Bij veel gemeenten die ik bezoek komen meldingen van mensenhandel nog maar mondjesmaat binnen', zegt Radha Fagoe, zorgcoördinator Mensenhandel van Blijf Groep. 'Tijdens zo'n gesprek hoorde ik bijvoorbeeld laatst dat handhavers een groepje mensen op een zolder aantrof. Zonder verwarming, liggend op een paar matrasjes. Dan blijkt dat die groep gewoon is weggestuurd! Er is nog te weinig besef en bewustwording dat deze vermoedelijke slachtoffers hulp en zorg verdienen.'

Samen met collega Younice Ettes van HVO-Querido wil Radha mensenhandel op de agenda zetten, zoals dat eerder ook met het thema huiselijk geweld gebeurde. Younice Ettes: 'HVO-Querido vangt al een decennialang slachtoffers van mensenhandel op in Amsterdam. Dit doen wij vanuit het Amsterdams Coördinatiepunt Mensenhandel (ACM). Onze kennis en ervaring brengen we nu ook naar andere gemeenten in Noord-Holland. Er zijn daarvoor al veel meer signalen van mensenhandel binnengekomen. Er zijn veel meer uitbuitingssituaties in de regio dan die je ogenschijnlijk ziet. Als je niet kijkt, dan is het er ook niet. Als professionals en instanties weten hoe ze moeten kijken, zie je dat er direct veel meer slachtoffers in beeld komen.'

Wat zijn dan die signalen waaraan professionals en instanties een mogelijk slachtoffer van mensenhandel kunnen herkennen?

Radha: 'We hebben het over mensenhandel als de vrijheid van een individu in het geding is. Als signaal kun je denken aan iemand die zijn of haar paspoort moet inleveren, nauwelijks vrije dagen heeft, op de werkplek moet slapen, een erg laag loon heeft of een deel van de verdiensten moet afstaan.'

Younice: 'Als iemand niet zelf zaken als huisvesting, kleding en vervoer mag regelen, gaan er bij mij ook alarmbellen rinkelen. Of als iemand niet naar de huisarts mag bij ziekte. Ook het niet mogen beheren van eigen financiën kan een teken aan de wand zijn. Wij geven aan gemeenten en hulpinstanties voorlichting over deze signalen. Met de meldingen die wij vervolgens van hun ontvangen, kunnen wij vanuit de zorgkant de juiste partners inzetten.'

Wat maakt het zo lastig om mensenhandel in kaart te brengen?

Younice: 'De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) maakt niet alleen het delen van de inhoudelijke informatie moeilijk, maar ook het registreren van de aantallen. Want daarvoor heb je de toestemming van het slachtoffer nodig, en die krijg je niet altijd. Bij seksuele uitbuiting, wordt ook steeds vanuit huis of hotels gewerkt. Dat blijft voor politie en hulpinstanties grotendeels onder de radar.'

Radha: 'Het overzicht ontbreekt vaak.

Zo verdwijnen bijvoorbeeld minderjarige asielzoekers die zonder ouders naar Nederland komen, vaak met onbekende bestemming. Dat is natuurlijk schrijnend.'

Wat is nu nodig om de zorg voor slachtoffers te verbeteren?

Radha: 'Blijf Groep biedt vanaf dit jaar in samenwerking met HVO-Querido extra opvanglocaties aan in Amsterdam, Alkmaar en Almere. Deze zijn bedoeld voor slachtoffers van mensenhandel die kampen met complexe zorgvragen, zoals psychische problemen, een verslaving of een verstandelijke beperking. Wij bieden ze een veilige plek waar ze de zorg krijgen die nodig is. Die groep raakte tot nu toe nog vaak tussen wal en schip.'

'MELD EEN ONDERBUIKGEVOEL ALTIJD BIJ DE POLITIE OF DE GEMEENTE'

Younice: 'Het is belangrijk dat alle betrokken spelers kennis met elkaar delen en nauw samenwerken. Denk aan de juiste juridische zorg, medische zorg, contacten met de politie, met asielzoekerscentra, handhaving en betrokken instanties. Mensenhandel beperkt zich niet tot een gebied, het is grensoverschrijdend. We hebben elkaar dus nodig. Een slachtoffer

is vaak al kwetsbaar en is al bekend bij hulpverlening of instanties, zoals Veilig Thuis. Stel nou dat we al die informatie van partners met elkaar verbinden zodat je het hele verhaal van een slachtoffer kent? Dat de puzzel in elkaar valt. Dat is wat we nodig hebben om adequate zorg te bieden.'

Ziet mensenhandel er nu anders uit dan vroeger?

Radha: 'In Flevoland lijkt vooral sprake te zijn van arbeidsuitbuiting. Denk aan de agrarische en visindustrie, waar buitenlandse werknemers vaak voor een hongerloon en onder erbarmelijke omstandigheden moeten werken. Vaak spreken ze de taal niet en kennen ze hun rechten niet. Voorheen kregen uitbaters een boete en dan was de kous af. Maar de slachtoffers van deze uitbaters verdienen ook onze zorg en steun.'

Younice: 'In Noord-Holland is het merendeel slachtoffer van seksuele uitbuiting. Het beeld van de 'loverboy' komt niet overeen met hoe men tegenwoordig te werk gaat. Deze term lijkt erop te duiden dat de pooier 'liefdevol' zijn slag slaat, met cadeautjes en lieve woorden. Maar zo werkt het niet; je kunt binnen twee uur na een ontmoeting met een advertentie op een seksite staan en je eerste klant hebben.'

Wat is jullie grootste frustratie?

Radha: 'We zien niet wat er onder onze neus gebeurt. De slachtoffers hoor je ook niet, dat maakt het nog lastiger.'

► Radha Fagoe (39, rechts op de foto) van Blijf Groep: 'We zien niet wat er onder onze neus gebeurt.'

► Younice Ettes (35, rechts op de foto) van HVO-Querido: 'Belangrijk dat alle betrokkenen kennis delen en nauw samenwerken'

**'JE KUNT BINNEN TWEE UUR MET EEN ADVERTENTIE OP
EEN SEKSSITE STAAN EN JE EERSTE KLANT HEBBEN'**

Ik heb een vriendin die vertelde dat ze met haar dochtertje naar een nagelstudio was gegaan. Haar onderbuikgevoel zei haar dat daar iets niet klopte. Een kleine ruimte, teveel mensen, het stonk. Toch deed ze niks. Tja, ze had wel heel goedkoop haar nagels kunnen laten doen.'

Younice: 'Als je de burens hoort schreeuwen en huilen, dan bel je de politie. Maar in het geval van zo'n nagelstudio is het minder concreet. Meld een onderbuikgevoel wel altijd bij bijvoorbeeld de politie of de gemeente. Mocht je anoniem willen blijven, meld het dan bij Misdad Anoniem. Als buitenstaander weet je nooit wat er nog meer bekend is. Ik vind het moeilijk dat mensen en organisaties nog te weinig kennis en informatie met elkaar delen. Dat wordt versterkt door de huidige privacywetgeving. Juist bij dit onderwerp is het delen van informatie en een integrale aanpak noodzakelijk.'

Wanneer is jullie missie geslaagd?

Younice: 'Het is onze taak om vanuit bewustwording te gaan bouwen aan een netwerk. Wij hebben ondertussen al met veel gemeenten goede contacten en werken samen aan een sterk beleid tegen mensenhandel. Ik zou graag willen dat elk slachtoffer krijgt waar hij of zij recht op heeft en dat men bewust is dat mensenhandel vaak dichterbij dan je denkt. Maar het allerbelangrijkste is om mensen hun eigen weg weer te laten vinden. Vanuit een veilige thuisbasis waarin zelfvertrouwen, groei en plezier ontstaan.'

Radha: 'Wij willen de zorg goed regelen voor slachtoffers van mensenhandel. En om dat te doen is samenwerking nodig: tussen handhaving, die kan signaleren, de inspectie, de politie en alle andere partners. Als die samenwerking loopt, dan ben ik tevreden. Alle ogen moeten open!' ●

**Heb je direct hulp of advies nodig?
Ben je zelf slachtoffer van mensenhandel? Of vermoed je mensenhandel in je omgeving en heb je advies nodig?
Neem dan contact op met de politie via (0900) 8844 of bij spoed 112. Je kunt vermoedens over mensenhandel ook anoniem melden via (0900) 7000 www.meldmisdadanoniem.nl.**

Professionals die te maken krijgen met mensenhandel kunnen ook contact opnemen met het Amsterdams Coördinatiepunt Mensenhandel, tel. (020) 626 38 00 (8.00 – 23.00 uur), nood: (06) 10 59 94 58, e-mail: acm@hvoquerido.nl, www.hvoquerido.nl/acm. Voor situaties in Flevoland kunnen professionals contact opnemen met zocomensenhandelflevoland@blijfgroep.nl